पदात्। (१७/४०२)

पदात् इत्ययमधिकारः प्राक् 'कुत्सने च सुप्यगोत्रादौ' (८.१.६९/३९७६) इत्येतस्मात्[1]। यद् इत ऊर्ध्वमनुक्रमिष्यामः पदात् इत्येवं [2]तद् वेदितव्यम्। [3]वक्ष्यति – 'आमन्त्रितस्य च' (८.१.१९/३६५४)। आमन्त्रितस्य पदात् परस्य अनुदात्तादेशो भवति इति। पचसि देवदत्त। पदात् इति किम्? देवदत्त पचसि॥

अनुदात्तं सर्वमपादादौ। (१८/४०३)

अनुदात्तम् इति च, सर्वम् इति च, अपादादौ इति च एतत् त्रयमधिकृतं वेदितव्यम् आ पादपरिसमाप्तेः। इत उत्तरं यद् वक्ष्यामः अनुदात्तं सर्वम् अपादादौ इत्येवं तद् वेदितव्यम्। वक्ष्यति – 'आमन्त्रितस्य च' (८.१.१९/३६५४) इति। पचसि देवदत्त। अपादादौ इति किम्? 'यत् ते [4]नियानं रजसं मृत्यो [5]अनवधर्ष्यम्' (अ.वे. ८.२.१०)। 'बहुवचनस्य वस्नसौ' (८.१.२१/४०५)। ग्रामो वः स्वम्, जनपदो नः स्वम्। [6]अपादादौ इति किम्?

रुद्रो विश्वेश्वरो देवो युष्माकं कुलदेवता।
स एव नाथो भगवानस्माकं [7]शत्रुमर्दनः॥

[8]पादग्रहणेनात्र ऋक्पादः श्लोकपादश्च गृह्यते। सर्वग्रहणं सर्वमनूद्यमानं विधीयमानं [9]चानुदात्तं यथा स्यात् इति। तेन युष्मदस्मदादेशानामपि वाक्यभेदेनानुदात्तत्वं विधीयते। युष्मदस्मदादेशाश्च सर्वस्य सुबन्तस्य पदस्य यथा स्युः, यत्रापि स्वादिपदं पदसञ्ज्ञं भवति। ग्रामो वां दीयते। [10]जनपदो नौ दीयते[11]॥

आमन्त्रितस्य च। (१९/३६५४)

[12]आमन्त्रितस्य पदस्य पदात् परस्य अपादादौ वर्तमानस्य [13]सर्वमनुदात्तं भवति। पचसि देवदत्त। पचसि यज्ञदत्त। आमन्त्रिताद्युदात्तत्वे प्राप्ते वचनम्[14]।

[८९३] समानवाक्ये निघातयुष्मदस्मदादेशा वक्तव्याः। (म.भा. ३.३७२)

इह मा [15]भूवन्, अयं दण्डो हर अनेन, ओदनं पच तव भविष्यति, ओदनं पच मम भविष्यति। इह च यथा स्यात्, इह देवदत्त माता ते कथयति, नद्यास्तिष्ठति कूले, शालीनां ते ओदनं दास्यामि इति। आमन्त्रितान्तं तिङन्तं [16]युष्मदस्मदादेशाश्च यस्मात् [17]पराणि न[18] तेषां सामर्थ्यम् इति तदाश्रया निघातयुष्मदस्मदादेशा न स्युः, '[19]समर्थः पदविधिः' (२.१.१/६४७) इति वचनात्॥

युष्मदस्मदोः षष्ठीचतुर्थीद्वितीयास्थयोर्वान्नावौ। (२०/४०४)

युष्मद् अस्मद् इत्येतयोः षष्ठीचतुर्थीद्वितीयास्थयोः यथासङ्ख्यं वाम् नौ इत्येतावादेशौ भवतः, तौ चानुदात्तौ[20]। पदस्य, पदात्[21], अनुदात्तं सर्वमपादादौ इति सर्वमिह सम्बध्यते। ग्रामो वां स्वम्। जनपदो नौ

---

1. सूत्रावधेः इत्यधिकम् क.ड.ह, सूत्रात् इत्यधिकम् इ. 2. तद्देशे क. 3. आदिरुदात्तो भवति इत्यधिकम् ह. 4. नियतं मुद्रितः पाठः ड.ब. 5. अनवधृष्यम् मुद्रितः पाठः, यदनवधृष्यः ह. 6. अपदादौ क.इ. 7. शत्रुसूदनः क, मधुसूदनः ड. 8. पादः इत्यत्र ब. 9. वानुदात्तं क. 10. ग्रामो क.ड. 11. इति इत्यधिकम् ह. 12. आमन्त्रितान्तस्य ड. 13. च इत्यधिकम् क. 14. इदं इत्यधिकम् क.इ. 15. भूत् ड. 16. युष्मदस्मच्छब्दाश्च क.ह, युष्मदस्मच्छब्दौ च ब.ड. 17. पदात् इत्यधिकम् ब क.इ ह. 18. तेन इत्यधिकम् क. इ. 19. समर्थः – वचनात् नास्ति ब. 20. भवत इत्यधिकम् ब.क.इ. 21. उत्तरस्य इत्यधिकम् क.